

Fingrid Oyj
PB 530, Arkadiagatan 23 B
00100 Helsingfors

Ref.

Ärende

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM PROGRAMMET FÖR MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING AV KRAFTLEDNINGSPROJEKTET VENTUSNEVA-PYHÄNSELKÄ 400 KV

Projektet ligger inom Norra Österbottens miljöcentral och Västra Finlands miljöcentralers område. Norra Österbottens miljöcentral sände den 12.1.2008 Fingrid Abp ett brev enligt vilket Norra Österbottens miljöcentral är kontaktmyndighet i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning för det planerade 400 kV kraftledningsprojektet. Norra Österbottens och Västra Finlands miljöcentraler kom tillsammans överens om detta.

Syftet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att främja bedömningen av miljökonsekvenserna och att enhetligt beakta dem vid planering och beslutsfattande samt att samtidigt öka befolkningens tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande.

Avsikten med MKB-förfarandet är att utreda de frågor och konsekvenser som är väsentliga i projektet och dess omgivning med tanke på projektplanering och beslutsfattande och som enligt olika intressenter är viktiga.

Utgående från bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det uppgör den projektansvarige en miljökonsekvensbeskrivning. Bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den ska sedan bifogas till tillståndsansökningshandlingarna.

SAMMANDRAG AV BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Bedömningsprogrammet är en plan som den projektansvarige har gjort upp om de utredningar som måste göras för bedömningen av miljökonsekvenserna samt om hur bedömningsförfarandet ska ordnas. Den projektansvarige är Fingrid Abp. Programmet för miljökonsekvensbedömning har uppgjorts av FCG Planeko Oy.

Projekt. Projektet gäller ett område mellan Ventusneva i Karleby och Pyhänselkä i Muhos och det utgör en del av ett långsiktigt utvecklingsprogram för

stamnätet i Västra Finland. Avsikten är att ersätta det nuvarande 220 kV tekniskt gamla kraftledningsnätet, som är otillräckligt för framtida behov, med ett nät med 400 kV spänning. Vid de nuvarande 220 kV transformatorstationerna görs inga omfattande grundliga reparationer utan de ersätts med nya 400 kV stationer ungefär år 2015. Kraftledningens längd varierar mellan 204,8 och 206,6 kilometer beroende på sträckningsalternativ.

Alternativa kraftledningssträckningar

I det ursprungliga bedömningsprogrammet granskas ett huvudsträckningsalternativ A och dessutom två alternativa sträckningar, B och B1, mellan Siikajoki och Muhos. Bedömningsprogrammet kompletterades senare inom kommunerna Tyrnävä och Muhos med alternativen A1 och B2, som dras söder om Lintusuo, som finns upptaget som SL-område i den gemensamma generalplanen för Uleåborgsregionen.

Huvudalternativ A: Ledningen dras från Ventusneva i Karleby och passerar norr om Marinkainen i Karleby på den nuvarande 220 kV kraftledningens plats och fortsätter till Tuomioja i Siikajoki längs den gemensamma sträckningen för de nuvarande 220 kV och 110 kV ledningarna, främst på den plats där 110 kV ledningen ska monteras ned. Den nuvarande 220 kV kraftledningen ska enligt planerna tas i bruk för 110 kV. I Tuomioja i Siikajoki ska alternativ A svänga av från de nuvarande kraftledningarnas sträckning och dras i en ny ledningskorridor norr om tätorterna Paavola och Meijerinkylä i Tyrnävä. I Muhos från riksväg 22 till Pyhänselkä elstation dras ledningen intill den nuvarande 400 kV ledningen, på dess västra sida.

Alternativ B: Ledningen svänger av från alternativ A norr om Taarineva i Siikajoki och går längs en helt ny ledningskorridor som dras söder om tätorterna Tuomioja, Paavola och Meijerinkylä. Sträckningen förenas med alternativ A vid Lintusuo i Tyrnävä.

Alternativ B1: Ledningen svänger av från alternativ A i närheten av järnvägen Tuomioja-Brahestad, tangerar tätorterna Tuomioja och Paavola närmare och förenas med alternativ B innan ledningen går över Siikajoki.

0-alternativet, dvs. att projektet inte genomförs, undersöks inte eftersom det enligt Fingrid Abp:s uppfattning inte är en möjlig lösning med tanke på stamnätets funktion.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Bedömningsprogram och MKB-förfarande

Kontaktmyndigheten offentliggjorde bedömningsprogrammet i enlighet med förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning på projektets influensområde och bad kommunerna och andra centrala myndigheter och intressenter om utlåtanden. Genom tidningsannonser i Keskipohjanmaa, Kalajokilaakso, Kokkola (stadstidningen), Österbottens Tidning, Kälviän Seudun Sanomat, Lestijoki, Siikajokilaakso och Kaleva meddelades att projektet är anhängigt. Tiden för hörande löpte ut 2.10.2009. Bedömningsprogrammet fanns framlagt till påseende 3.8-2.10.2009 på kommunbyråerna och huvudbiblioteken i Karleby, Himango, Kalajoki, Merijärvi, Pyhäjoki, Brahestad, Vihti, Siikajoki, Limingo, Tyrnävä, Siikalatva och Muhos samt vid Norra Ös-

terbottens miljöcentral (Veteraanikatu 1), även elektroniskt på www.ymparisto.fi/ppo > ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > vireillä olevat YVA-hankkeet.

Kontaktmyndigheten beredde följande intressenter möjlighet att ge utlåtande om bedömningsprogrammet: kommunerna/städerna Karleby, Himango, Kalajoki, Merijärvi, Pyhäjoki, Brahestad, Vihanti, Siikajoki, Limingo, Tyrnävä, Siikalatva och Muhos, Västra Finlands miljöcentral, miljöväsendet i Uleåborgsregionen, social- och hälsoavdelningen vid länsstyrelsen i Uleåborg, länsstyrelsen i Västra Finland, Museiverket, Norra Österbottens landskapsmuseum, Mellersta Österbottens landskapsmuseum, Mellersta Österbottens förbund, Norra Österbottens förbund, Norra Österbottens TE-central, Österbottens TE-central, Uleåborgs universitet, Vägförvaltningens vägdistrikt i Vasa och Uleåborg, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Finlands naturskyddsförbunds österbottniska distrikt, Norra Österbottens naturskyddsdistrikt, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Mellersta Österbottens ornitologiska förening, MTK Norra Österbotten, Norra Österbottens Skogscentral, Södra Österbottens Skogscentral och Kustens Skogscentral.

Möten för allmänheten om projektet och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ordnades 17.8.2009 i Himango, 18.8.2009 i Merijärvi och 19.8.2009 i Siikajoki (Paavola). I Himango och Merijärvi deltog mindre än 10 personer och i Siikajoki cirka 30. För MKB-förfarandet har styr- och uppföljningsgrupper tillsatts. Båda betjänar växelverkan och informationsförmedling.

I utlåtandena och åsikterna om bedömningsprogrammet framfördes behov av kompletteringar i anslutning till bedömningen. De viktigaste av dem finns också med i kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet.

Komplettering av bedömningsprogrammet

Kompletteringen av programmet för miljökonsekvensbedömning av Fingrid Abp:s 400 kV kraftledningsprojekt gällande de nya linjealternativen var framlagd till påseende till 30.10.2009 på kommunbyråerna och biblioteken i Tyrnävä och Muhos samt på Norra Österbottens miljöcentralers webbplats. MKB-kungörelsen publicerades i Kaleva och Rantalakeus. Kompletteringen gällde två nya underalternativ för ledningens sträckning (A1 och B2), som var avsedda att på södra och östra sidan ledas förbi den skyddsområdesreservering (SL) som finns för Lintusuo i Tyrnävä och Muhos i generalplanen för Uleåborgsregionen. Eftersom tiden för hörande löpte ut en månad senare än tiden för hörande om det ursprungliga egentliga bedömningsprogrammet, har kontaktmyndigheten inte nödvändigtvis ännu tillgång till alla utlåtanden om kompletteringen. De ställningstaganden som hittills inkommit ingår i utlåtandets bilaga 2. Kontaktmyndigheten har studerat de inkomna åsikterna och hänvisar i sitt utlåtande vid behov till dem. Kontaktmyndigheten ger ett kompletterande utlåtande senast 30.11.2009.

Allmänt och beskrivning av nuläget

I MKB-programmet beskrivs bland annat hur de olika sträckningsalternativen har planerats, miljöns nuvarande tillstånd samt de tillstånd som kraftledningsprojektet kräver. I konsekvensbedömningsdelen beskrivs de konsekvenser som ska utredas, förhållandet till de riksomfattande målen för områ-

desanvändningen samt det område där konsekvenserna granskas och jämförelsemetoder.

De preliminära sträckningsalternativen har undersökts på kartan och i terrängen. Alternativen har bedömts i förhållande till de riksomfattande målen för områdesanvändningen. De sträckningsalternativ som har gjorts upp har presenterats för områdets kommuner och de alternativ som ska jämföras har utformats utgående från den respons som inkommit. På avsnittet Karleby–Kalajoki har man avstått från att granska kraftledningssträckningen i den nya ledningskorridoren. På avsnittet mellan Siikajoki och Tyrnävä har en sträckning söder om sträckning A granskats. På basis av responsen från Tyrnävä kommun har två alternativa sträckningar längre söderut (B och B1) planerats mellan Siikajoki och Tyrnävä.

Kontaktmyndigheten konstaterar att den nuvarande situationen beträffande markanvändningen har beskrivits i tillräcklig omfattning. På bifogade kartblad har de nuvarande kraftledningarna och de alternativa 400 kV ledningssträckningarna märkts ut. På kartorna anges värdefulla landskapsområden, kulturhistoriska områden som är betydelsefulla nationellt och på landskapsnivå, fornminnesobjekt och -områden samt värdbiotoper. På kartorna finns utritat de fritids- och bostadsbyggnader som ligger på kortare avstånd än 100 meter från kraftledningen. Kulturhistoriskt betydelsefulla byggnadsobjekt har inte märkts ut. I programmets textdel beskrivs planläggningssituationen. De alternativa sträckningarnas placering har angetts på områden där det finns gällande detalj- och generalplaner. Dessutom har anhängiga planprojekt beskrivits.

Beträffande nuläget kommer byggnadsinventeringen att kompletteras i bedömningsbeskrivningen. Inventeringen ska omfatta alla objekt som finns inom influensområdet och som är kulturhistoriskt värdefulla på nationell nivå och på landskapsnivå. Bland annat i samband med generalplaneringen har byggnadsbeståndet inventerats i områdets kommuner. Detta kan utnyttjas i bedömningsförfarandet. Den här informationen kan fås från kommunerna. Då nya inventeringar görs ska en byggnadshistorisk expert utnyttjas.

Beträffande tillståndsförfarandet konstateras i programmet att då kraftledningen placeras på detaljplaneområde måste detaljplanen ändras efter att inlösningsförfarandet för kraftledningen är slutfört. Enligt bedömningsprogrammet behövs därtill ingen planändring på området för en delgeneralplan med rättsverkan, eftersom planen är generell.

När det gäller de riksomfattande målen för områdesanvändningen konstateras i programmet att bedömningsbeskrivningen behandlar de mål som kan anses ha betydelse med tanke på det här kraftledningsprojektet. Av dessa nämns livsmiljöns kvalitet (elektriska och magnetiska fält), kultur- och naturarv (objekt som omfattas av naturskyddslagen) samt fungerande förbindelse nät (elöverföring).

De jämförelsemetoder som används vid bedömning av konsekvenserna för markanvändningen, landskapet och kulturmiljön har valts på ett mångsidigt sätt som passar för de aktuella objekten. Konsekvenserna för landskapsbilden och -objekten bedöms av en expert. Vid bedömning av konsekvenserna för kulturarvet kommer inventeringen av byggnadsbeståndet att kompletteras

så att alla byggnader som är äldre än 30 år kommer att omfattas av bedömningen.

För bedömningsbeskrivningen är det skäl att göra upp allmänna presentationskartor av högre kvalitet än i bedömningsprogrammet. De mera detaljerade kartorna i bilagan är av tillräckligt god kvalitet.

I avsnitt 5.5.2 Utgångsinformation och bedömningsmetoder (s. 69) nämns inte landskapsområdet Mankila-Sipola intill Siikajoki, vilket är värdefullt på landskapsnivå. I samma punkt nämns inom parentes som källa det anhängiga utkastet till landskapsplan för Norra Österbotten 18.12.2008, som gäller Hanhikiviområdet i Pyhäjoki och Brahestad (landskapsplan för kärnkraft). Gällande landskapsplan för Norra Österbotten nämns inte. Korrekt information om både landskapsområdet och landskapsplanen finns i bedömningsprogrammet, avsnitt 4.3 Kulturarv (s. 47) samt 4.4.1 Landskapsplan (s. 23). I källförteckningen nämns inte publikationen *Pohjois-Pohjanmaan liitto, 1997: Pohjois-Pohjanmaan arvokkaat maisema-alueet*, som presenterar värdefulla landskapsområden i Norra Österbotten.

Projektets anknytning till andra projekt

I bedömningsprogrammet nämns pågående vindkraftsprojekt i Uleåborgs- och Brahestadsregionen och Fennovoima Oy:s kärnkraftsprojekt, där ett alternativ är Hanhikivi i Pyhäjoki. Utvecklingen av kraftledningsnätet vid västkusten konstateras stöda de här projekten.

Kontaktmyndigheten hänvisar till Norra Österbottens förbunds utlåtande där det konstateras: "kärnkraftsprojektet och landskapsplanen för kärnkraftverk, vilka båda nämns i bedömningsprogrammet, har efter att programmet gjordes upp framskridit så att landskapsplanen för kärnkraftverk nu är i förslagsskedet. Förslaget finns just nu framlagt till påseende och kan fortsätta till godkännande under det här året eller nästa vår. – I konsekvensbedömningen är det skäl att använda kärnkraftsprojektets och -planens aktuella situation som grund. Detsamma gäller de stora vindparksprojekten som också framskrider. Det är viktigt att stamnätlösningarna noggrant beaktar utvecklingen i elproduktionen i Norra Österbotten."

I programmet nämns Karleby nya omfartsväg, torvproduktionsområdena och guldgruvprojektet i Laivakangas i Brahestad. Det nämns att inga planer på nya torvproduktionsområden finns på sträckningen för kraftledningen eller i dess närhet. Kontaktmyndigheten hänvisar dock till Turveruukki Oy:s utlåtande, där det påpekas att nya produktionsområden inte på något sätt har beaktats i programmet. Kontaktmyndigheten anser det vara bäst att göra så som det står i utlåtandet: genom kontakter till torvproducenterna kan man vid planeringen av kraftledningen och i konsekvensbedömningen bäst beakta existerande och planerade nya produktionsområden.

Projektalternativ och jämförelse av dem

Norra Österbottens förbund påpekar att projektet fullföljer det som anges i landskapsplanen, eftersom planen anger att en 400 kV huvudelledningsförbindelse är nödvändig. Dessutom har behoven av en utveckling av elnätet enligt förbundet ökat under de senaste åren på grund av vindparksprojekten och kärnkraftverksprojektet.

Enligt 9 § i MKB-förordningen förutsätts att bedömningsprogrammet också ska ha ett alternativ där projektet inte genomförs, ifall detta inte av någon särskild orsak är onödigt. I bedömningen har man enligt programmet inte för avsikt att ta med något 0-alternativ, eftersom ett 0-alternativ enligt den projektansvariges uppfattning inte är möjligt med tanke på stamnätets funktion.

Mellersta Österbottens förbund framhåller i sitt utlåtande att inga alternativa sträckningar har angetts på landskapets område, men beredningen och dokumentationen är ändå huvudsakligen tillräckligt omfattande. Situationen för Mellersta Österbottens landskapsplan har också beskrivits med tillräcklig noggrannhet. Norra Österbottens förbund konstaterar också att 0-alternativet i praktiken inte är en möjlig lösning. Kontaktmyndigheten anser att det i det här projektet kan anses motiverat att lämna bort 0-alternativet.

På avsnittet Siikajoki–Tyrnävä bedöms tre alternativa sträckningar i en ny ledningskorridor. Som komplettering av bedömningsprogrammet granskas dessutom ytterligare två nya alternativ (A1 och B2) söder om Lintusuo i Tyrnävä. Kontaktmyndigheten framhåller att man under bedömningens gång ska försöka ändra sträckningen på kritiska ställen, om det anses motiverat för att undvika negativa miljökonsekvenser. Då måste man också beakta att förfarandet för samverkan och deltagande ska vara på en tillräckligt hög nivå.

Som jämförelsemetod på områden som är känsliga beträffande landskapet ska förutom kartor och flygfoton också åskådliggörande metoder såsom fotomontage användas.

Förslag till avgränsning av det influensområde som undersöks

I bedömningsprogrammet konstateras att det område där miljökonsekvenserna undersöks sträcker sig utanför de egentliga ledningskonstruktionerna, då till exempel landskapet eller människorna kan påverkas. Det egentliga influensområdet kan dock enligt programmet vara mera begränsat. Som område där direkta konsekvenser undersöks nämns 100 meters avstånd från ledningen, för markanvändningen 300 meter och för landskapet högst tre kilometer.

Avstånden i meter vid bedömningen av olika typer av konsekvenser kan vara till hjälp för behandlingen av projektets konsekvenser. Kontaktmyndigheten framhåller dock att det är viktigt att ta fram resultaten av bedömningen *på projektets influensområde*. Influensområdet kan variera och varierar också för olika typer av konsekvenser, vilket påpekas i bedömningsprogrammet. Förutom influensområdets storlek ska också konsekvensernas betydelse bedömas.

De generella kartorna i bedömningsprogrammet är alltför generella för att vara åskådliga. På de separata, mera detaljerade kartorna i slutet av programmet får man ingen klar uppfattning om t.ex. helheten för linjealternativen mellan Siikajoki och Muhos, utan man blir tvungen att bläddra fram och tillbaka mellan kartorna och det är svårt att få en helhetsbild. I bedömningsbeskrivningen är det motiverat att satsa på kartgranskningen av de olika alternativen så att de olika alternativens placering i förhållande till fast bosättning och fritidsbostäder, odlingsområden och andra objekt bättre kan jämföras.

I programmet påpekas det helt korrekt att olika typer av konsekvenser har olika influensområden. I bedömningen är det väsentligt att projektets konsekvenser undersöks på det verkliga influensområdet. Det är skäl att precisera terminologin i beskrivningen, för i bedömningsprogrammet behandlas främst *det undersökta området*, som sedan på basis av utredningarna ska avgränsas till ett influensområde. I bedömningsbeskrivningen ska det tydligt framgå hur projektets *influensområde* avgränsas för var och en av konsekvenstyperna.

Det undersökta områdets storlek ska ägnas speciell uppmärksamhet på älvdalarnas odlingsstätter och andra områden med värdefullt landskap. I bedömningen ska man förutom landskapsområdets kulturhistoriska betydelse också beakta hur stort område som drabbas av konsekvenserna och olägenheternas lokala storlek. Till exempel i sträckningsalternativen B och B1 dras kraftledningarna på ett långt avsnitt intill Siikajoki, som är ett värdefullt landskapsområde på landskapsnivå.

Även när det gäller byggnadsobjekt ska förutom objektets kulturhistoriska status också olägenhetens betydelse beaktas. Man ska se till att det undersökta området är tillräckligt stort på platser där ledningen dras över vattendrag och vägar, på gränsen till öppna landskapsområden samt i närheten av kulturhistoriskt värdefulla byggnadsobjekt eller i deras bakgrundslandskap. Till exempel alternativ A och B ligger tämligen nära en nationellt värdefull byggnadsgrupp som saknar elektricitet i Honkakoski och Ylikoski i Tyrnävä.

Konsekvenser för människorna

Olika typer av inverkan på människorna och hur de analyseras tas ingående upp i bedömningsprogrammet på ett allmänt plan. De bedömningsmetoder som används i bedömningen av det här projektet beskrivs dock tämligen sparsamt. Det nämns att de åsikter som getts om bedömningsprogrammet är ett viktigt material. Dessutom kommer information att samlas in vid diskussioner på möten med allmänheten och via respons som kommit till den projektansvarige och konsulten. Det nämns att intervjuer av allmänheten eventuellt kommer att göras på mötena för allmänheten. Dessutom kommer områdets nyckelpersoner såsom representanter för sammanslutningar och föreningar att intervjuas.

Länsstyrelsen i Uleåborg konstaterar i sitt utlåtande att aktivt deltagande är viktigt, i synnerhet för de fastigheter där bostads- eller fritidshuset ligger nära den planerade ledningen (t.ex. inom 100 meters avstånd från ledningen). Deltagandet är viktigt på de områden som inte har någon existerande ledningskorridor och som har olika linjealternativ.

Kontaktmyndigheten anser det vara nödvändigt att i bedömningsarbetet använda aktivare metoder för informationsinsamling än bara den respons som ges om bedömningsprogrammet. Det kan då vara fråga om en enkät bland dem som bor på området och temaintervjuer av vissa nyckelpersoner. En noggrannare bedömning borde göras på området mellan Siikajoki och Muhos, där flera olika sträckningsalternativ ska bedömas. Enkäterna och intervjuerna borde riktas till de personer som bor inom projektets influensområde.

I bedömningsprogrammet konstateras att de konsekvenser som är väsentliga och viktigast med tanke på projektet ska väljas för bedömningen och undersökas noggrannare. Det framhålls att de konsekvensmatriser som presenteras i programmet används för att identifiera de konsekvenser som är av stor betydelse. Kontaktmyndigheten påpekar att lagen om miljökonsekvensbedömning inte begränsar konsekvensbedömningen till endast de viktigaste konsekvenserna utan projektets miljökonsekvenser ska bedömas till alla delar och olika konsekvensers betydelse ska tas fram.

Hälsa

Projektets konsekvenser för hälsan kan gälla inverkan av el- och magnetfält som kraftledningarna ger upphov till. El- och magnetfälten kommer att beskrivas genom kurvdiagram i bedömningsbeskrivningen och beräkningarna kommer att jämföras med rekommenderade värden. Ljudolägenheter av kraftledningen, s.k. koronaljud, kommer också att analyseras i bedömningsbeskrivningen. Kontaktmyndigheten anser att de här bedömningarna är motiverade.

Länsstyrelsen i Uleåborg konstaterar i sitt utlåtande att kraftledningsutredningar har påvisat att människorna är rädda för kraftledningarnas inverkan på hälsan. I bedömningsprogrammet nämns helt korrekt att en osäkerhetskänsla om kraftledningarnas inverkan på hälsan kan orsaka ångest för dem som bor nära en kraftledning. Konsekvenser som är baserade på människornas erfarenheter är en tyngdpunkt, i synnerhet på de områden där kraftledningen dras nära existerande bostadsområden eller fritidsbosättning. Detta måste analyseras inte bara i fråga om inverkan på hälsan utan också som sociala konsekvenser.

Kontaktmyndigheten anser att el- och magnetfälten samt de sociala konsekvenser som är förknippade med dem måste presenteras på ett tydligt och lättfattligt sätt i bedömningsbeskrivningen. Det måste också utredas om det finns skolor, daghem eller lekplatser för barn i närheten av ledningen. I bedömningen av både hälsokonsekvenser och sociala konsekvenser måste särskild vikt fästas vid faktorer som kan minska olägenheterna.

Markanvändning

Norra Österbottens förbund konstaterar i sitt utlåtande att den allmänna bestämmelsen om jord- och skogsbruk i landskapsplanen inte har tagits fram; där står det bl.a.: 1) vid mera detaljerad planering ska bevarande av goda och enhetliga åkerområden i produktionsanvändning tryggas och 2) vid planering av markanvändningen ska enhetliga och funktionella skogsbruksområden och skogsbruksenheter stödas. Förbundet konstaterar att man i konsekvensbedömningen måste utreda eventuella skillnader mellan alternativen i ovan nämnda frågor, och om det framkommer väsentliga skillnader måste planeringsbestämmelsen beaktas vid val av alternativ. Planbestämmelserna är lika förpliktande som planbeteckningarna. Kontaktmyndigheten anser att den här frågan, som Norra Österbottens förbund lyfter fram, är viktig att beakta i konsekvensbedömningen och jämförelsen av alternativ.

Kontaktmyndigheten fäster också vikt vid följande synpunkter som Norra Österbottens förbund tar upp:

- Finiba-området i Mankilankylä är i landskapsplanen utmärkt med objektbeteckningen för område som är speciellt viktigt för naturens mångfald. Till beteckningen hör en planeringsbestämmelse.
- På planområdet pågår Vihanti delgeneralplanering, som är en mera detaljerad planläggning än landskapsplanen, samt en vindparksplanläggning för Ristivuoriområdet i Merijärvi.

Kontaktmyndigheten konstaterar att de nya planlägningsprojekt som startat eller kommer att starta på kraftledningssträckningens influensområde ska beaktas i planeringen. På Merijärvi kommuns område har ett utkast till ändring och utökning av delgeneralplanen för Pyhäkoski funnits till påseende hösten 2009. I ändringen och utökningen av delgeneralplanen undersöks en placering av en vindkraftspark på Ristivuoriområdet, som ligger söder om den planerade kraftledningssträckningen.

Mellersta Österbottens förbund konstaterar i sitt utlåtande att kraftledningens huvudsträckning i princip redan är avgjord i terrängen. Eftersom kraftledningen på landskapets område följer den nuvarande linjen, kan negativa miljökonsekvenser och konflikter till följd av projektet uppkomma främst när det gäller en breddning av ledningskorridoren. Enligt förbundet är konsekvenserna av detta dock mindre än för en ny kraftledningssträckning.

Mellersta Österbottens förbund framhåller i alla fall att man i det fortsatta arbetet jämsides med konsekvenserna för landskapet också beaktar de kritiska konsekvenserna av en breddning av kraftledningen, i synnerhet en breddning i Karleby i Peltokorpi, Marinkainen och Alaviirre samt i Himango kommun. De här detaljerna kan man enligt förbundets utlåtande delvis finjustera i samverkan tillsammans med den anhängiga landskapsplanens 3:e etappplan. Karleby stad påpekar också att kritiska områden mellan kraftledningen och bosättningen såsom Peltokorpi, Alaviirre och Marinkainen måste undersökas närmare.

Tyrnävä kommun framhåller i sitt utlåtande att båda sträckningsalternativen, A och B, för den föreslagna 400 kV kraftledningen går huvudsakligen genom ett område som i generalplanen för Uleåborgsregionen 2020 är utmärkt som jord- och skogsbruksdominerat område, där det inte i fråga om planläggning finns några särskilda mål för markanvändningen. Vid Temmes kyrkby är alternativens sträckning enligt kommunen av betydelse, eftersom också generalplanen för Uleåborgsregionen har utmärkt ett område för landsbygdsmissigt boende, där markanvändningen ska avgöras genom en detaljerad delgeneral- eller detaljplan. För tätortsstrukturen i Temmes är den logiska utbyggnadsriktningen norrut, mot servicen i Tyrnävä kyrkby. Det innebär att alternativ B enligt Tyrnävä kommun är bättre med tanke på utvecklingen av markanvändningen.

Siikajoki kommun anser i sitt utlåtande att det är särskilt viktigt att den nya kraftledningen också på Siikajoki kommuns område placeras längs den nuvarande ledningen väster om byn Ruukki. Kontaktmyndigheten anser det vara motiverat att ytterligare fundera på den här möjligheten i bedömningsbeskrivningen och att ingående gå igenom de avgöranden som berör valet av de alternativ som ska undersökas.

Riksomfattande mål för områdesanvändningen

I miljökonsekvensbedömningen måste man beakta de riksomfattande målen för områdesanvändningen, vilka trädde i kraft 1.3.2009, och landskapsplanens bestämmelser enligt markanvändnings- och bygglagen 24 § och 32 §.

Det allmänna målet i de riksomfattande målen för områdesanvändningen är beträffande kultur- och naturarv att genom områdesanvändningen främja ett bevarande av den nationella kulturmiljön och byggnadsarvet samt deras regionalt varierande karaktär. Ett särskilt mål för områdesanvändningen är att säkerställa att nationellt värdefulla kulturmiljöer och naturarv bibehåller sitt värde. De här målen är beaktansvärda i bedömningen av kraftledningsprojektet och de måste behandlas i bedömningsbeskrivningen. Beträffande kulturmiljöer måste den som gör bedömningen vara expert på byggnadshistoria.

Fasta fornlämningar

Museiverket konstaterar i sitt utlåtande att inga kända fasta fornlämningar finns på sträckningarna och inom 100 m från dem. Verket anser det dock vara synnerligen möjligt att det finns hittills okända objekt på de nya sträckningsalternativen. I utlåtandet konstateras att byggandet ska placeras så att fornlämningar beaktas och inte skadas. Med tanke på val av alternativ anser Museiverket det vara bäst att en terrängutredning görs i det skede då MKB-förfarandet genomförs.

Enligt bedömningsprogrammet kommer tidigare okända fornlämningsobjekt att utredas på de alternativa sträckningarna. Kontaktmyndigheten anser det motiverat att läget för eventuella okända fornlämningar är känt i det skede då det avgörs enligt vilket sträckningsalternativ kraftledningen ska byggas.

Näringar

Jord- och skogsbruk

Norra Österbottens skogscentral framhåller i sitt utlåtande att kraftledningarna splittrar fastigheternas struktur; enligt utlåtandet är situationen svårast om ledningen går i samma riktning som ett smalt skogsskifte, varvid virkesproduktionen kanske måste upphöra på största delen av skogsmarken. Situationen är enligt utlåtandet sådan i sträckningsalternativ B från Temmesjoki mot nordost. Skogscentralen framhåller också att alla alternativ äventyrar några kända, särskilt viktiga livsmiljöer som avses i skogslagen. Med tanke på skogsbruket är det kortaste alternativet, dvs. A, enligt utlåtandet det som i första hand rekommenderas.

MTK i Norra Finland påpekar i sitt utlåtande att projektet kan anses vara nödvändigt från samhällssynpunkt. Man borde dock undersöka olika alternativ där man på vissa områden kunde gräva ned en kabel. Sådana områden kan enligt utlåtandet vara platser där man med "tämligen korta jordkablar" kunde passera flera bostads- och fritidshus som ligger närmare än 100 meter från ledningen. Man borde också undersöka användning av en sådan stolptyp som saknar stag och som har benen på ett så smalt område som möjligt. MTK fäster vikt vid att man vid placeringen av stolpar ska beakta bostads-, produktions- och fritidsbyggnader samt odlingsmark så att stolparna medför så litet olägenheter som möjligt. Kontaktmyndigheten anser det viktigt att olägenheterna minimeras och detta måste därför behandlas noggrant i bedömningsbeskrivningen.

Torvproduktion

Turveruukki framhåller med eftertryck i sitt utlåtande att konsekvenserna av kraftledningsprojektet för torvproduktionen och i synnerhet för nya produktionsprojekt inte har beaktats i programmet. Enligt utlåtandet kan en placering av kraftledningar på ett produktionsområde (bl.a. stolpplatser) orsaka problem för produktionsverksamheten. I programmet saknas enligt Turveruukki Oy områden som redan är i produktion. Kontaktmyndigheten anser det vara bäst att göra så som det står i utlåtandet: genom kontakter till torvproducenterna kan man vid planeringen av kraftledningen och i konsekvensbedömningen bäst beakta existerande och planerade nya produktionsområden.

Landskapsbild

I bedömningsprogrammet nämns landskapsområden som är värdefulla på riksnivå, landskapsnivå och regionalt samt kulturmiljöer som är av riksintresse. En landskapsanalys kommer att göras utgående från kartor och flygfoton. Dessutom ska bedömningen kompletteras med terränggranskning. De granskningssynpunkter som nämns i programmet är en bra utgångspunkt för bedömningen.

Ledningen dras över Kalajoki och Vääräjoki i byn Tynkä (kartblad 6-7) i Kalajoki kulturlandskap som är av riksintresse. Inom kraftledningens influensområde finns rikligt med bosättning längs älvarna mitt i odlingslandskapet. Sträckningen går genom byn i närheten av byggnader. På byns område dras ledningen över ett vattendrag två gånger och över vägar på fyra ställen. Den öppna odlingslätten är en del av ett värdefullt kulturlandskap, och vid byn syns det öppna landskapet både från byvägarna och från regionvägarna på båda sidorna om älven.

Vid byn Tynkä finns det så många olika faktorer som påverkar miljön intill ledningssträckningen att den planerade kraftledningen kan störa landskapet mer än vanligt. Kraftledningens inverkan på landskapet och den byggda miljön måste bedömas med hjälp av olika åskådliggörande metoder och genom jämförelse av olika stolptyper. På avsnittet G–H måste det utredas om man ska fortsätta med en enkel stolptyp i stället för den tvådelade stolptypen på ett längre avsnitt, till gränsen av landskapsområdet både söder och norr om älven, eftersom ledningen då kräver ett smalare röjt område på skogbevuxna områden och kan också innebära mindre störningar i landskapet på öppna åkerområden.

Kraftledningarna kan förändra landskapet radikalt, speciellt på öppna områden. Kontaktmyndigheten framhåller att man i bedömningen speciellt måste beakta landskapsmässigt värdefulla objekt och överväga olika sätt att lindra de negativa konsekvenserna för landskapet på känsliga områden, till exempel där ledningen dras över älven, på åkerslätter och på områden med värdefullt landskap. För nya ledningssträckningar är det motiverat att göra upp visualiseringar för de känsligaste områdena så att olika alternativs inverkan på landskapsbilden kan jämföras.

Naturens mångfald

Enligt bedömningsprogrammet uppgörs en naturutredning som omfattar insamling av existerande information samt en inventering av flygekorrar och en inventering av värdefulla naturtyper och vegetation i terrängen på sommaren. En inventering av flygekorrar gjordes 14.4–24.4.2009 (80 timmar) och värdefulla områden i fråga om naturens mångfald inventerades i juni–augusti 2009.

Kontaktmyndigheten anser de nämnda inventeringarna vara motiverade. Med tanke på MKB-förfarandet är det dock inte till fördel att inventeringarna gjordes betydligt tidigare än responsen om bedömningsprogrammet hade fått från myndigheterna och invånarna. Likaså finns kontaktmyndighetens utlåtande tillgängligt anmärkningsvärt sent i förhållande till tidpunkten för inventeringarna.

För de nya alternativa ledningskorridorerna måste det finnas tillräckligt med information om naturens mångfaldsvärden som betjänas av en inventering på naturtypsnivå. Finlands miljöcentrals registeruppgifter om hotade arter är ofta inte särskilt heltäckande utan består närmast av slumpmässiga observationer. Vid objekt som antas ha värdefulla naturförhållanden eller naturtyper borde arterna inventeras i terrängen. Då borde man koncentrera sig på fåtaliga, hotade arter samt arter som avses i naturskyddslagen och kräver speciellt skydd och finns upptagna i direktiven.

Fågelbestånd

Beträffande fågelbeståndet försöker man enligt programmet identifiera de områden som är viktiga för fåglarna samt de ledningsavschnitt där kollisionsrisken är stor. Det nämns att på sådana avsnitt av ledningssträckningen utreds vid behov fågelbeståndet efter avslutat MKB-förfarande i samband med den noggrannare planeringen. Kontaktmyndigheten påpekar att det då är fråga om en sådan osäkerhetsfaktor som måste tas upp i bedömningsbeskrivningen.

I bedömningsprogrammet nämns den gemensamma generalplanen för Uleåborgsregionen. Planen omfattar kommunerna Lidingö, Tyrnävä och Muhos. Det konstateras också att Lintusuo i Tyrnävä har beteckningen SL i planen. Lintusuo har beteckningen SL i den gemensamma generalplanen för Uleåborgsregionen och det är ett skyddsområde enligt naturskyddslagen. Av Lintusuo har 555 hektar skaffats till staten för naturskyddsändamål. Avgränsningen av skyddsområdet har som mål en totalareal på 891 hektar, vilket innebär att 336 hektar ännu återstår att skaffa.

Lintusuo har stort värde på grund av sin mångfald. Lintusuo och de närliggande mossmarkerna är bl.a. ett av de viktigaste områdena där tranor övernattar i Uleåborgsregionen på höstarna. Under flera veckors tid flyger flera tusen tranor varje kväll från åkrarna i Tyrnävä och Muhos till Lintusuo och dess omgivning för att övernatta och återvänder på morgonen till åkrarna för att söka föda. Det här fenomenet pågår från slutet av augusti till månadsskiftet september-oktober, då tranorna börjar flytta söderut. I responsen på bedömningsprogrammet berättas det detaljerat om tranornas rörelser – det totala antalet tranor på höstarna uppskattas till 10 000–15 000 stycken och under den gångna hösten var det största antalet under en enda kväll 6000 fåglar. Fåglarna flyger till sina övernattningsställen ännu när skymningen börjar

övergå i mörker. Då är deras förmåga att urskilja och väja för kraftledningar begränsad eller obefintlig.

De ursprungliga linjealternativen ALT A och B norr om Lintusuo är utmärkta att förenas så att kraftledningen går rakt genom det område där tranorna övernattar. Tranorna flyger under flera veckors tid genom det här området morgon och kväll. Kontaktmyndigheten konstaterar att alternativen A och B på Lintusuo och Tupunsuo medför enligt förhandsbedömningar så negativa konsekvenser att den nya kraftledningen inte verkar kunna dras på det sätt som anges i bedömningsprogrammet.

De nya sträckningsalternativen ALT A1 och ALT B2 söder om Lintusuo verkar erbjuda ett betydligt bättre alternativ för kraftledningen med tanke på tranorna. Båda sträckningarna gör en omväg tillräckligt långt från mossшелheten. Då den nya ledningen dras öster om Lintusuo intill den nuvarande 220 kV kraftledningen kommer den åtminstone knappast att medföra några särskilt stora olägenheter för tranorna. I bedömningsbeskrivningen måste det undersökas tillräckligt grundligt hur ledningens olika sträckningsalternativ påverkar tranorna och den övriga naturen.

Naturbedömning

I bedömningsprogrammet nämns de Naturaområden som kan påverkas av projektet. Avsikten är att behovet av en Naturbedömning ska utredas. Då ska det bedömas om projektet sannolikt kan påtagligt försämra Naturaområdenas skyddsvärden. För de alternativ som presenteras i bedömningsprogrammet anser kontaktmyndigheten en behovsprövning av en Naturbedömning vara tillräcklig.

Miljöolyckor och -risker

I bedömningsbeskrivningen är det skäl att behandla miljöriskerna som ett eget kapitel.

Konsekvensernas betydelse och bedömningens osäkerhetsfaktorer

En analys av osäkerhetsfaktorerna ingår i programmet. Kontaktmyndigheten konstaterar att miljökonsekvenserna måste bedömas heltäckande under MKB-förfarandet. Kontaktmyndigheten kommer i sitt utlåtande om bedömningsbeskrivningen att ta ställning till bedömningens tillräcklighet och projektets genomförbarhet. En förutsättning för en bedömning av den senare är att det finns tillräckligt med information om utredningarna och projektets konsekvenser.

Resultaten måste presenteras i bedömningsbeskrivningen och konsekvensernas betydelse måste bedömas. Antaganden och generaliseringar ska anges i beskrivningen och deras betydelse för konsekvensbedömningens tillförlitlighet ska bedömas. Om det inte finns några resultat eller om det konstateras att de kan presenteras närmare först då tillstånd ansöks, är det fråga om en stor osäkerhetsfaktor som måste analyseras och påpekas. Osäkerhetsfaktorer kan ha sin egen inverkan på hur projektet framskrider och på förutsättningarna att få tillstånd beviljat.

Jämförelse av alternativ och projektets genomförbarhet

Enligt bedömningsprogrammet utarbetas ett sammandrag av jämförelsen av miljökonsekvenserna i både text- och tabellform. Kontaktmyndigheten anser jämförelsen av alternativ vara en mycket central del av bedömningsförfarandet, så det är motiverat att jämföra alternativen i både text- och tabellform. Jämförelsen i tabellform granskar de olika alternativen på en generell nivå och åskådliggör konsekvenserna. Det är skäl att stöda tabellen med en beskrivande text så att jämförelsen inte ger en alltför ensidig bild. Jämförelsen borde ytterligare belysa vilken lösning som är bäst genomförbar på avsnittet mellan Siikajoki och Muhos med tanke på miljöfaktorerna. Kontaktmyndigheten framhåller att jämförelsen måste vara tillräckligt analytisk.

En del av den information som tas upp i bedömningsprogrammet är ännu bara preliminär. Då bedömningen och planeringen framskrider preciseras informationen. Enligt programmet kommer stolpplatserna att avgöras först då placeringen planeras, varvid man får närmare information också om stolpvståndet och höjden. Kontaktmyndigheten betonar att man i bedömningsförfarandet ska ha som mål att det inte ska återstå något avsevärt behov av tilläggsutredningar efter avslutat MKB-förfarande; t.ex. sträckningsalternativen måste undersökas tillräckligt noggrant i bedömningsförfarandet. För granskningen av genomförbarheten är det skäl att skriva ett eget, utförligt avsnitt i bedömningsbeskrivningen.

Möjligheter att lindra de negativa konsekvenserna

En granskning av möjligheterna att lindra de negativa konsekvenserna ingår i programmet. Kontaktmyndigheten framhåller att man i beskrivningen inte får nöja sig med att kraftledningen i varje fall anses orsaka ofrånkomliga negativa miljökonsekvenser, utan i bedömningsbeskrivningen måste en minskning och lindring av olägenheterna behandlas för alla typer av konsekvenser. Granskningen ska alltså gälla åtminstone markanvändning, näringar, landskapsbild, kulturarv, bosättning, människor, rekreation och naturens mångfald. Då negativa konsekvenser ska förebyggas är det väsentligt att först hitta rätt sträckning, som medför så små olägenheter som möjligt, och därefter genom bl.a. stolplösningar ytterligare försöka förhindra de olägenheter som uppkommer. Det är skäl att analysera behovet av fågelvarningsklot, men de borde användas bara då de verkligen behövs, eftersom färgstarka varningsklot också har en negativ inverkan på landskapsbilden.

Uppföljningsprogram

De uppfattningar som presenteras i bedömningsprogrammet om hur projektets konsekvenser ska följas upp är användbara. I bedömningsbeskrivningen måste uppföljningens ämnesområden beskrivas noggrannare.

Planer, tillstånd och beslut som behövs för att genomföra projektet

I bedömningsprogrammet presenteras den information som behövs. Där nämns naturskyddslagens stadganden för att ändra och upphäva fredningsbestämmelserna för ett skyddsområde, ifall kraftledningen ska dras över ett skyddsområde. Likaså nämns möjligheten till avvikelser från artskyddsbestämmelserna i naturskyddslagen. Kontaktmyndigheten påpekar att den regionala miljöcentralen naturligtvis är behörig beslutsmyndighet i ärenden om att upphäva ett naturskyddsområde, lindra skyddsbestämmelserna (natur-

skyddslagen 27 §) och avvika från fredningsbestämmelserna för vissa arter, och enligt bestämmelserna tolkar och överväger miljöcentralen om något projekt står i konflikt med fredningsbestämmelserna och artskyddsbestämmelserna. I ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning är det dock väsentligt att på förhand bedöma miljökonsekvenserna av olika alternativ och att försöka hitta den lösning som med tanke på olika miljöfaktorer – för både naturmiljön och människorna – medför minst olägenheter.

Generalplanens generella karaktär är inte en motivering till att projektet inte medför något behov av att göra ändringar i generalplanen. Ett eventuellt behov av ändringar i generalplaner ska utredas tillsammans med kommunernas planläggningsansvariga myndigheter och andra berörda myndigheter. Då det övervägs om en planändring är nödvändig ska beslutet baseras på om det planerade projektet står i strid med planen och om det försvårar möjligheterna att fullfölja planen. Som komplettering av tillståndsförfarandet ska dessutom tillstånd för miljöåtgärder enligt MarkByggl 128 § läggas till. Tillstånd för miljöåtgärder behövs på detaljplaneområde samt på ett område som har delgeneralplan med rättsverkan, om detta anges i generalplanen. Därtill ska behovet av eventuellt åtgärdstillstånd eller bygglov utredas.

Plan för hur bedömningsförfarande och därtill hörande deltagande ska ordnas

I bedömningsprogrammet beskrivs det på ett bra sätt hur förfarandet vid miljökonsekvensbedömning går till. Den för bedömningsförfarandet tillsatta uppföljningsgruppens roll och de platser där bedömningsprogrammet finns till påseende nämns. De möten för allmänheten som ska ordnas om bedömningsprogrammet tas på ett lyckat sätt upp redan i programmet. Det framhålls att bedömningsbeskrivningen kommer att presenteras på motsvarande möten för allmänheten då beskrivningen är färdig. Kontaktmyndigheten anser att det är en bra tanke att man på mötet för allmänheten i beskrivningskedet ska gå igenom de åsikter och utlåtanden som kommit in om bedömningsprogrammet och att bemötanden då ska presenteras. Befolkningens möjligheter att delta i MKB-förfarandet framhålls tydligt.

Tidsplan för planering och genomförande samt tidpunkt då utredningarna och bedömningsbeskrivningen ska vara färdiga

I kapitel 6 nämns att MKB-förfarandet tar slut i början av år 2010 och å andra sidan att kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsbeskrivningen blir färdig våren 2010. I figur 43 har det märkts ut att MKB-förfarandet kommer att avslutas i slutet av april.

Kontaktmyndigheten konstaterar att MKB-förfarandets slut definieras i lagen om miljökonsekvensbedömning 12 § på följande sätt: "Kontaktmyndigheten ger sitt utlåtande om konsekvensbeskrivningen och dess tillräcklighet. Utlåtandet ska ges till den projektansvarige inom två månader efter det att tiden för avgivande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut. Bedömningsförfarandet avslutas när kontaktmyndigheten sänder sitt utlåtande jämte övriga utlåtanden till den projektansvarige." I det här projektet torde bedömningsförfarandet kunna avslutas tidigast våren 2010. Det som anges i figur 43 stämmer alltså ungefär.

Sammandrag av bedömningsbeskrivningen

Bedömningsbeskrivningen måste innehålla ett sammandrag enligt 10 § i statsrådets förordning (713/2006). Avsikten med sammandraget är att göra det lättare att få en uppfattning om helheten och att lättare hitta de miljökonsekvenser som bedömts än om inget sammandrag fanns.

Slutsatser av kontaktmyndighetens utlåtande

På avsnittet Siikajoki–Tyrnävä bedöms tre nya alternativa ledningssträckningar. Som komplettering av bedömningsprogrammet granskades dessutom ytterligare två nya alternativ (A1 och B2) söder om Lintusuo i Tyrnävä. Kontaktmyndigheten framhåller att man under bedömningens gång måste försöka ändra sträckningen på kritiska ställen, om det anses motiverat för att undvika negativa miljökonsekvenser. Kontaktmyndigheten hänvisar också till kommunernas utlåtanden; förfarandet för växelverkan och deltagande måste vara på en tillräcklig nivå.

Influensområdet varierar beroende på vilken konsekvenstyp som bedöms. I beskrivningen är det viktigt att ta fram bedömningens resultat på hela influensområdet. Förutom influensområdets storlek ska också konsekvensernas betydelse bedömas.

I bedömningsbeskrivningen är det motiverat att satsa på kartgranskningen av de olika alternativen så att bl.a. de olika alternativens placering i förhållande till fast bosättning och fritidsbostäder, odlingsområden och andra objekt kan jämföras bättre än i bedömningsprogrammet. Man ska se till att influensområdet undersöks i tillräcklig omfattning på platser där ledningen dras över vattendrag och vägar, på gränsen till öppna landskapsområden samt i närheten av kulturhistoriskt värdefulla byggnadsobjekt eller i deras bakgrundslandskap.

Vid bedömning av konsekvenserna för människorna ska tillräckliga metoder för insamling av information användas. Sådana kan vara speciellt en enkät bland dem som bor på området och temaintervjuer av vissa nyckelpersoner. En noggrannare bedömning borde göras på området mellan Siikajoki och Muhos, där flera olika sträckningsalternativ ska bedömas. Enkäterna och intervjuerna borde riktas till de personer som bor inom projektets influensområde.

Konsekvenser som är baserade på människornas erfarenheter är en tyngdpunkt, i synnerhet på de områden där kraftledningen dras nära existerande bostadsområden eller fritidsbosättning. Dessa faktorer som berör människorna måste analyseras inte bara i fråga om inverkan på hälsan utan också som sociala konsekvenser.

I konsekvensbedömningen ska man granska de eventuella skillnaderna mellan alternativen när det gäller att bevara odlingsmarkerna i produktionsbruk och att bevara skogsbruksområdena som enhetliga och funktionella helheter, och om det i det här avseendet framkommer väsentliga skillnader mellan alternativen ska de tas upp i bedömningsbeskrivningen. Kontaktmyndigheten anser det viktigt att olägenheterna minimeras och detta måste därför behandlas noggrant i bedömningsbeskrivningen.

Genom kontakter till torvproducenterna kan man vid planeringen av kraftledningen och i konsekvensbedömningen bäst beakta existerande och planerade nya produktionsområden. De nya planläggningsprojekt som startat eller kommer att starta på kraftledningssträckningens influensområde ska beaktas i planeringen.

I bedömningen måste man speciellt beakta landskapsmässigt värdefulla objekt och överväga olika sätt att lindra de negativa konsekvenserna för landskapet på känsliga områden, till exempel där ledningen dras över älven, på åkerslätter och på områden med värdefullt landskap. För nya ledningssträckningar är det motiverat att göra upp visualiseringar för de känsligaste områdena så att olika alternativs inverkan på landskapsbilden kan jämföras.

De ursprungliga sträckningsalternativen ALT A och B norr om Lintusuo är utmärkta att förenas så att kraftledningen går rakt genom det område där tranorna övernattar. Tranorna flyger genom det här området morgon och kväll under flera veckors tid. På höstarna är antalet tranor 10 000–15 000 stycken och under den gångna hösten var det största antalet under en enda kväll 6000 fåglar. Alternativen A och B på Lintusuo och Tupunsuo medför enligt förhandsbedömningar så negativa konsekvenser att den nya kraftledningen inte verkar kunna dras på det sätt som anges i bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndigheten anser att jämförelsen av alternativ är en mycket central del av bedömningsförfarandet. Därför är det motiverat att jämföra alternativen i både text- och tabellform. Jämförelsen borde ytterligare belysa vilken lösning som är bäst genomförbar på avsnittet mellan Siikajoki och Muhos med tanke på miljöfaktorerna. Kontaktmyndigheten framhåller att jämförelsen måste vara tillräckligt analytisk.

I bedömningsförfarandet ska man ha som mål att det inte ska återstå något avsevärt behov av tilläggsutredningar efter avslutat MKB-förfarande; t.ex. sträckningsalternativen måste undersökas tillräckligt noggrant i bedömningsförfarandet. För granskningen av genomförbarheten är det skäl att skriva ett eget, utförligt avsnitt i bedömningsbeskrivningen.

För alla konsekvenstyper är det skäl att behandla hur olägenheter kan förhindras och lindras. Granskningen ska alltså gälla åtminstone markanvändning, näringar, landskapsbild, kulturarv, bosättning, människor, rekreation och naturens mångfald. Då negativa konsekvenser ska förebyggas är det väsentligt att först hitta rätt sträckning, som medför så små olägenheter som möjligt, och därefter genom bl.a. stolplösningar ytterligare försöka förhindra de olägenheter som uppkommer.

Beaktande av kontaktmyndighetens utlåtande

Enligt MKB-lagen 10.1 § måste den projektansvarige utreda konsekvenserna av projektet och dess alternativ på basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det. Kontaktmyndigheten har i detta utlåtande på många punkter förutsatt en precisering av de utredningar som nämns i bedömningsprogrammet och granskningen av projektets alternativ.

Då bedömningsbeskrivningen görs upp måste man komma ihåg kravet i 10 § i statsrådets förordning (713/2006) om att beskrivningen i tillräcklig omfatt-

ning måste förklara hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats. Det här kan göras åskådligt t.ex. i tabellform, där synpunkterna i kontaktmyndighetens utlåtande listas och intill ges ett koncist svar på kontaktmyndighetens synpunkter eller en hänvisning till den sida där svaret finns.

Bedömningsbeskrivningen och dess bilagor ska sändas till kontaktmyndigheten också i elektronisk form; med tanke på webbtjänsten får en enskild fil inte vara större än 5 MB.

Informerings om kontaktmyndighetens utlåtande

Norra Österbottens miljöcentral sänder kontaktmyndighetens utlåtande till den projektansvarige. Kontaktmyndigheten sänder kopior av de utlåtanden och åsikter som inkommit om bedömningsprogrammet till den projektansvarige; de ursprungliga utlåtandena sparas och arkiveras vid Norra Österbottens miljöcentral.

Kontaktmyndighetens utlåtande sänds för kännedom till dem som gett utlåtanden och framfört åsikter. Utlåtandet finns framlagt till påseende på kommunbyråerna och huvudbiblioteken i Karleby, Himango, Kalajoki, Merijärvi, Pyhäjoki, Brahestad, Vihanti, Siikajoki, Limingo, Tyrnävä, Siikalatva och Muhos samt vid Norra Österbottens miljöcentral, även elektroniskt på www.ymparisto.fi/ppo > ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > vireillä olevat YVA-hankkeet.

AVGIFT

Avgift 11770 €

Avgiftsgrund

Avgiften bestäms enligt avgiftstabellen över den regionala miljöcentralens avgiftsbelagda prestationer i miljöministeriets förordning (1387/2006): utlåtande om bedömningsprogram, då projektet eller dess konsekvenser sträcker sig över en kommuns område 4370 € och över ytterligare 4 kommuner 1080 € till per kommun, för de 7 följande kommunerna 440 € per kommun, sammanlagt 11770 €.

Yrkande på rättelse av avgiften

En betalningsskyldig, som anser att det har skett ett fel då avgiften för ett utlåtande har fastställts, kan yrka på att miljöcentralen ska rätta avgiften. Till utlåtandet bifogas anvisningar om hur ett yrkande på rättelse av avgiften görs.

Naturvårdschef

Eero Kaakinen

Överinspektör

Tuukka Pahtamaa

För kännedom

Karleby stadsstyrelse
Himango kommunstyrelse
Kalajoki stadsstyrelse
Merijärvi kommunstyrelse
Pyhäjoki kommunstyrelse
Brahestads stadsstyrelse
Vihanti kommunstyrelse
Siikajoki kommunstyrelse
Limingo kommunstyrelse
Tyrnävä kommunstyrelse
Siikalatva kommunstyrelse
Muhos kommunstyrelse
Mellersta Österbottens förbund
Norra Österbottens förbund
Museiverket
Mellersta Österbottens landskapsmuseum
Norra Österbottens landskapsmuseum
Västra Finlands miljöcentral
Miljöväsendet i Uleåborgsregionen
Länsstyrelsen i Uleåborg, social- och hälsoavdelningen
Länsstyrelsen i Västra Finland, social- och hälsoavdelningen
Norra Österbottens TE-central
Österbottens TE-central, fiskerienheten
Kainuus TE-central, fiskerienheten
Uleåborgs universitet
Vägförvaltningen, Vasa vägdistrikt
Vägförvaltningen, Uleåborgs vägdistrikt
Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet
Finlands naturskyddsförbunds Österbottens distrikt
Norra Österbottens naturskyddsdistrikt
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
Mellersta Österbottens ornitologiska förening
MTK-Norra Österbotten
MTK-Ruukki
MTK-Temmes
Norra Österbottens Skogscentral
Södra Österbottens Skogscentral
Kustens Skogscentral
De som har framfört åsikter